

ПАТРИЈАРХ СРСКИ ПАВЛЕ

ДА НАМ БУДУ ЈАСНИЈА НЕКА ПИТАЊА НАШЕ ВЕРЕ

VIII - Употреба венаца на сахрани

ПИТАЊЕ: У суседном месту парохијани су дошли у сукоб са свештеником око посмртних венаца које носе на сахрани, често са увећаном фотографијом покојника. Свештеник је говорио да венци немају никакав верски карактер, да потичу из незнабоштва, да су у послератно време узели маха и да им није место на хришћанском погребу. Могу ли се употребљавати венци на сахрани православног верника?

ОДГОВОР: Еванђелско учење о бесмртности душе једна је од основних истина наше православне вере. Син Божји зато је и дошао на земљу, постао човек, умро и васкрсао да би нама осигурао бесмртност, да сваки који слуша Његову реч и верује Ономе Који Га је послао, има живот вечни, и не долази на суд, него прелази из смрти у живот (Јован 5, 24; 6, 40; 1. Јованова 5, 11-13).

Са том вером, да су наши сродници и пријатељи и после смрти живи пред Богом живим, ми хришћани не прекидамо духовну везу с њима, молимо се Богу за њих, вршимо за упокојене помене и добра дела у њихово име, палимо свеће и тако даље. Све то чинимо држећи се упутстава и правила што их је Црква Православна кроз векове држала. Увођење измена које одударају од духа Еванђеља и вековног правца којим Православна Црква иде, припада људским установама и верским сектама које су отпале од истините Цркве Христове. Православљу су такве измене увек биле стране.

У ово послератно време узео је маха обичај да се на сахранама носе венци од природног или уметног цвећа. Угледајући се једни на друге, просто се надмеће на чијој ће сахрани бити више венаца, те се по њиховом броју мери поштовање и значај покојника – што већи број венаца, то већи ранг покојника и његове породице. Око појединих гробова подижу се високе ограде од венаца. Кад од сунца и невремена избледе и искваре се, пружају врло ружну и примитивну слику.

Наши верници треба да знају да су стари незнабожачки народи, Грци и Римљани, украшавали гробове својих покојника венцима од лишћа и цвећа. Постојали су особити дани који су се, због тих венаца од цвећа, особито од ружа, називали „данима ружа“ (=dies rosarum).

Код Јевреја и старих хришћана при сахранама није било венаца. На приговоре незнабожаца, зашто хришћани то не чине, одговорио је крајем II века учени апологет, бранитељ хришћанске вере, Минуције Феликс, речима које важе и данас: „Блажени (у оном свету) немају потребе за цвећем, а несрећни му се неће обрадовати.“ Речено на други начин, ово значи: по хришћанској вери, они покојници који су заслужили Царство Небеско и ушли у Рај Божји, гледају онде цвеће лепше од најлепшег на земљи, а камоли од овог од увоштањене хартије и пластике. Они, пак, умрли, који су по својим делима ушли у

пакао, у муке вечне „где црв њихов не умире и огањ се не гаси“, и да им се венци ставе на руке неће их видети, и да им се положи на главе неће од тога имати никакво олакшање од мука у којима су.

Кад ови венци, дакле, немају никаквог значаја ни користи за покојнике, јасно је онда да они који их носе на сахранама, не носе због покојника, него због себе и света, да покажу своју отменост и готовост да буду као и други. Исто се ово односи на приређивање богатих даћа и помена, правих гозби са мноштвом раскошних јела и пића.

Хришћанин се тога мора ослободити, поготово што при сахранама има толико других, неопходних издатака, па је неразумно те издатке још увећавати непотребним трошковима. И то у ово наше време оволике скупоће и свакодневног подизања цена основних животних потреба. Зар се новац потрошен на претеране гозбе и некорисне венце, не би могао употребити у несравњиво корисније и племенитије сврхе. У појединим местима свештеници и верници су то већ схватили и поставили као аманет да им се даће и помени врше скромније, а венци на погребу не носе. Уместо венаца, они од родбине и пријатеља, који хоће, прилажу онолико колико кошта венац или дају као помоћ сиромашној породици упокојеног, или којој добротворној установи, или сиромашним родитељима са више деце, или за подизање храма Светог Саве, наменивши тај прилог за душу свога умрлог рођака или пријатеља. Зар и осталима, то јест свима нама, није племенитије и боље да поступимо овако хришћански? Прави хришћанин, увек и у свему, треба да се влада по вери, а не да иде слепо за модом и опонашањем других, не марећи да ли ће му се неко подсмехнути или га означити заосталим и некултурним.

Ове речи треба схватити и прихватити најдобрамерније, јер се због другачијег поступања морају предузимати строжије мере: забрана свештеницима да учествују у пратњи, епитимије (=казне) и позивање на одговорност.

Гласник, април 1987.

